

Szakmai záróvizsga tételek

Rövid ciklusú [2-4 féléves] közgazdásztanár mesterképzési szak

Érvényes a 2024/2025. tanévtől

1. Az oktatás és a gazdaság kapcsolata

Az emberi tőke elmélet fogalma lényege jellemzői. Az oktatás költségei és hozamai. A humán tőke szerepe a gazdaságban, az oktatás, mint humán tőke beruházás. Az európai oktatási térség stratégiai keretrendszere (szakképzés, felnőttkori tanulás, LLL, digitális oktatás, egyenlőség és értékek az oktatásban)

2. A gazdasági oktatás sajátosságai

A gazdasági oktatás történelmi mérföldkövei. Gazdálkodói szemléletformálási törekvések az alap- és középfokú oktatásban. Gazdasági tartalmak megjelenése a közismereti tárgyakban, gazdasági és pénzügyi szabadon választható tárgyak az alap- és középfokú oktatásban, gazdasági szaktárgyak a szakképzésben.

3. A gazdasági szemléletformálás területei

Az általános műveltség keretébe illesztett közgazdasági szemléletformálás és a közgazdasági szakterületre felkészítő oktatás összehasonlítása (célok, tartalmak, módszerek). Közgazdasági szemléletformálás nem gazdasági tanórákon, a gazdálkodói kompetenciák fejlesztése a közoktatás különböző szintjein és eltérő iskolatípusokban.

4. A közgazdásztanár tevékenysége, szerepei

Tanári kompetenciák, a közgazdász szakmai tanár kompetencia-portfóliója. A közgazdásztanár feladatprofilja, tevékenységei (tanári-oktatói, tananyagfejlesztői, osztályfőnöki, szakértői szerepek). A közgazdásztanárok együttműködése a munkaközösségben, kapcsolatuk a közismereti tantárgyak tanáraival.

5. A gazdasági jellegű oktatás tartalmi kérdéseinek szabályozása a közoktatásban

A gazdasági szemléletformálás megjelenése a Nemzeti alaptanterv különböző változataiban. Gazdasági és pénzügyi nevelés, valamint a munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák európai uniós irányelvei és megjelenése a hatályban lévő Nemzeti alaptantervben. A tartalmi szabályozás különböző szintjei: kerettantervek, helyi tanterv.

6. Gazdasági és pénzügyi (szabadon választható) tárgyak az alap és középfokú oktatásban

Egy általános iskolai és egy középiskolai gazdasági ismeretek átadását célzó tantárgy oktatási céljának, fókuszának, témaköreinek bemutatása. A gazdasági ismeretek tantárgy oktatási célkitűzése, elvárt kompetenciák, témakörök. A gazdasági ismeretek tárgy érettségi vizsga változatainak és követelményeinek bemutatása, összehasonlítása közép-, illetve emelt szinten.

7. A szakképzés rendszere

A szakképzési törvény. A szakképzési rendszer tartalmi szabályozói (szakmajegyzék, képzési kimeneti követelmények, programterv, szakmai program). A szakmai oktatás részei (ágazati alapoktatás és szakirányú oktatás). A közgazdásztanár szakmai portfóliójához illeszkedő ágazatok, szakmák, tanulási területek és tantárgyak. A duális képzés.

8. Minőségbiztosítás a szakképzésben - az intézményi minőségirányítási rendszer

A minőségirányítási rendszer és elemei: minőségpolitika fogalma, célja, jelentősége (küldetés, jövőkép, célrendszer), az intézmény mérési rendszere, folyamatmodellje, intézményi és intézményvezetői önértékelés.

9. Gazdasági tantárgyak oktatásának kapcsolatrendszere, didaktikai alapelvei

A gazdasági tantárgyak oktatásának külső és belső kapcsolatrendszere. Didaktikai alapelvek a gazdasági tárgyak oktatásában.

10. Gazdasági tantárgyak tanítási órájának szerkezete

A tanítási óra általános mikrostruktúrája. A tanítási óra szerkezetét meghatározó tényezők. A tanítási óra didaktikai feladatainak csoportosítása, megvalósításának folyamata, óra típusok. A tanítási órákon alkalmazott munkaformák típusai.

11. Az oktatási stratégia meghatározása – tanári dominanciájú és tanári-tanulói közös módszerek

Tanári dominanciájú és közös (tanári-tanulói) módszerek tipizálása a gazdasági tárgyak oktatásában (előadás, magyarázat, elbeszélés, megbeszélés, vita). Sikerkulcsok és helytelen eljárások az egyes módszerekben.

12. Az oktatási stratégia meghatározása – tanulói dominanciájú módszerek

Tanulói dominanciájú módszerek tipizálása a gazdasági tárgyak oktatásában (kooperatív oktatási módszer, projektmódszer, játék, szerepjáték, programozott oktatás, kiselőadás). Az együttműködésen alapuló tanulásszervezés alapelvei.

13. A szemléltetés funkciója, lehetőségei a gazdasági jellegű oktatásban

A szemléletesség és a szemléltetés funkciója, jelentősége az oktatásban (Comenius). A szemléltetés megvalósításának nehézségei a gazdasági jellegű képzésben. A szemléltetés hagyományos és új formái a gazdasági oktatásban. A statisztikai adatokkal történő érvelés, bizonyítás, valamint a grafikus ábrák használata (tartalmi és formai követelmények) a gazdasági jellegű oktatás során.

14. A vállalkozói kompetenciák fejlesztési lehetőségei az oktatásban

A vállalkozói készségfejlesztés sajátos módszere: a szimulált vállalkozás. A vállalkozói attitűd fejlesztését célzó civil kezdeményezés: a Junior Achievement. A JAM oktatási programjai és rendezvényei. Szakemberekkel, szakértőkkel való találkozás, céglátogatások, szakmai tanulmányi kirándulások előkészítésének, szervezésének, lebonyolításának feladatai.

15. A tanórára való felkészülés, tervezés és tananyag-elemzés

Tanmenet, tematikus tervezés, óravázlat. Egy, az üzleti gazdaságtan területéről kiválasztott témakör oktatására való felkészülés bemutatása: a tananyag tartalmi elemzése (előzetes ismeretek, súlypontok, a megértés szempontjából kritikus mozzanatok, gyakoroltatás). Módszerválasztás, tartalom és módszerek egysége.

16. Ellenőrzés és értékelés a gazdasági tárgyak tanítása során

Az ellenőrzés és az értékelés fogalma, funkciói, tipizálása, folyamata, módszerei. Az ellenőrzés nehézségei: a közgazdasági érzék és képesség fejlődésének mérési problémái. Hagyományos és újszerű vizsgaformák, feladatlapok, alkalmazható feladattípusok. A feladatlapok „jósági” kritériumai (objektivitás, reliabilitás, validitás).

17. Érettségi vizsga és szakmai vizsga a középfokú oktatásban

Az érettségi vizsga rövid története a kétszintű érettségi vizsgarendszer bevezetéséig. Az érettségi vizsga célja és a vizsgafajták. Az írásbeli és szóbeli érettségi folyamata, lebonyolítása, a vizsgabizottság jellemzői közép- és emelt szinten. Gazdasági ismeretek az érettségi vizsgakövetelményekben. A felvételi pontszámok meghatározása. Az ágazati alapvizsga és a szakmai vizsga részei, követelményei.

18. Hagyományos eszközökkel történő oktatás- és tanulástámogatás

Tankönyvek, munkafüzetek, feladatgyűjtemények. A táblai munka módszertana. Tanári segédletek: szakkönyvek, módszertani kiadványok, demonstrációs eszközök. A hagyományos taneszközök kiválasztásának szempontjai. Aktivizáló módszerek a gazdasági jellegű oktatásban (csoportmunka, játékos módszerek, szimuláció).

19. Gazdasági tárgyak oktatása és tanulás online környezetben

Az e-learning fogalma, összetevői és típusai. Óratervezés, óravezetés és tanulásszervezés, valamint visszajelzés és értékelés digitális környezetben a gazdasági tárgyak vonatkozásában.

20. A tanulók különböző csoportjainak kezelése, differenciált tanulástámogatás

A tanulók differenciált foglalkoztatása. Tehetséggondozás, illetve felzárkóztatás a szakképzésben. Tanulás-módszertani segítségnyújtás.